

DE KAMPBODE

OPSTELRAAD:

ZEIST

C. DEROUX-KQUINTENS-AVERBIST-EWEVE.

LATER.

"In die jaren werd er geen ijzer gesmeed, en de hamers hingen stomp aan de wanden van de muren, niet met blinkende koppen als vroeger, maar met koppen waan verveest van lange rust; men hoorde niet de muziek van de hamers op het aambeeld, want de klokken hadden -

"Ge wapen" geluid en de werkers hadden het waard onged en waren ten kamp getogen; en tranen blinken in de ogen der moeders, toen ze hun kinderen zegenden voor den grooten tocht, want hun hart was gebroken, en er was smart maar ook fierheid in de stem der vaders, toen ze hun wons heersonden met de woorden - "Doet uw plicht;

er waren veel hongers te spijzen, maar de landman kon den ploeg niet gebruiken om het veld te bewerken, want de trek-dieren waren ontvoerd; en men hoorde niet het geklop van den vlegel op den dorschloer, want de korenschuur was ledig; de landman oogtte niet wat hij graaiw had, en de vrouw van den landman weende, toen veem de wagens de luttelste korenschoven wepvoerden die gegroeid waren op het veld waar welig het onkruid tierde;

de eer van het land, dat wij zoo liefhebben, staat de over gansch de wereld, maar het kost vaak zoo duure om eerlijk te zijn; en de songeloozen van vroeger gingen gebukt onder wane verantwoordelijkheid; er bloeiden geen rozen meer in dat land, en al de bloemen van blijdschap en verwoering waren verdood, alleen een treurbloempje

KERSTNACHT.

Een luotje welt lieflijk en huppelt voracht,
En zweeft door den eindlooren-sterkouden nacht.
De Heiland treedt aan, dien het menschedom verbeidt,
En natuur spreidde reeds hem 't fluweelen tapijt!

De statige boomen in 't vore verschiet,
Aan den zever der beke, 't eens ruischende riet,
't zwijgt al wachend, en stille, of geen leven was meer,
Den naderenden, machtigen Verlosser ter eer ...!

Het wapen geklend in de drukkende hand,
Staat de wakende krijger aan der loopgraven kant,
Het geofende oog peilt 't geheimvolle veld,
Eoch perelt een traan, uit dat oog opgeweld.

Stant hoe nu ook dat lijf, in den strijd reeds gehard,
Zoo vol kammer en onrust en eindloore smart
Klopt de boezem des krijgers... Daar spiegelt hem weer,
Toor 't afgemat bein het geluk van weere.

En 't is of 't gepins voor de ogen hem maalt
De liefde der kleinen, van onschuld onstraald,
En der diebare vrouwe, die 't huisgein sierde,
Toen, in vrede en heil, den Kerstnacht hij vierde.

Doch nu zijn 't al droomen: de menschheid, ontbonden,
Verloochende d'Heiland, tot redding gezonden;
't Keerde welijn tot armoe, 't keerde leven in dood,
Nann miljoenen en meer, zelf het daaglijksche brood.

Godlijk kind, in dien nacht voor ons heil herboren
Haat de sterre des vredes over 't aardrijk weer gloren!
Heel 't onnoemelijk lijden, door den boormoed geslagen,
Doe 't oneindige Alwet liefde, doe de vrijheid weer dagn!

Belgisch font.

Louis S.

stand te bidden op de gra-
ven van hen die vergaan
waren in den grooten storm;
in de herte was er geen
muziek in de bladeren der
boomen, en de bladeren
vielen licht af, zoals ze
altijd veeg afvallen van
een boom die trewt, en
in den winter reikten de
wilgen hun bonkige ar-
men naoe mekaar, om
samen beter het groote

wee te schragen doet over
het land hing;
de schoolkinderen dwf-
den hun dorst niet les-
schen aan de beek, want
het water was roodgverfd,
en er waren bloedplekken
in het sneeuwkleed dat
de aarde bedekte;
de vogels, die ons leven
verlustigden met hun ge-
sang, verlieten ons land,
en men hoorde nog al

leen het gebroeders der kraaien,
die rond de lijkenhoopen wick-
ten;
de klokken die geluid hadden
bij huwelijk, doop en begra-
fenis, werden weggevoerd
om er suwmonden uit
te maken, die dood en
ongeluk spuwden, en zij
die nog hongen in de hob-
ge torens, die nog niet wa-
ren platgeschoten, wegen,
stom van droefenis.
Goen hebben we leeren
tijden, had spare u voor
zake rampen."

Zoo zullen later de va-
ders en grootvaders vertellen,
en de kinderen en klein-
kinderen zullen, laten
wij het hopen, het swaard
bleken, dat tranen,
smart en ellende betee-
kend en grijpen naar ha-
mer, teuwel en spade,
die blijdschap, geluk en
welvaart zijn.

K. Q.

Gen Kerstvertelling.

't Was een vreeselijke kerstnacht
in Vlaanderen.
De eindert lichte rauhou
den vaalbrood, door flikker
vlammen gelikt, en swaar
kanongebulder liep er voort
durend lang, van den eenen
hoek van het land naar
den anderen.

Een koude wind joeg klei-
ne, donkere wolkjes over
den hemel die siddende van
sterrenklaarte.

Het dorpsje lag stil, als
vergehuikt rond het oude
kerkje, dat zijn zwak
verlichte vensters, veelkleu-
rig, door zijn ware, grau-
we massa hinde.

't Een voor, 't ander na,
gingen de deurtjes der
kleine huisjes open, en
oogenblik wierp een scha-
mel vetkaarsje een geel
schijnsel over de straat
en zwarte schaduwen,
schoon swijpvaan naar
de kerk...

Een man liep stil, loe-
rend links en rechts, als
een dief, dicht langs de hui-
zen, en telkens, wanneer hij
iets hoorde, bleef hij zuchtend
staan, schier gebogen, den
adem ingehouden.

Haarom vreesde die man?
Wat had hij te vreesen?

Horen het de duitsche sol-
daten die patroelgeerden, en
wie swaar, afgemeten stap-
pen daar even buiten 't dorp

je op den steenweg weerkom-
ken? Doocht hij door hen
niet gezien worden?

En toech, hij sluchtte niet,
toen de stapfen nader en
nader klonken, en dan weer
verzwonden in de richting
van 't gemeentehuis.

Hij bleef stil staan luiste-
ren dan een gespleten luik
waardoor hij trachtte naar
binnen te zien.

"Jas of Jan" hoorde hij zeg-
gen, "Stien Jermellen weet
leker dat zij hier zijt; dat
ik u sedert meer dan twee
maanden bij me verberg;
hij zal u verraden."

"Geen nood," antwoordde
een man met sware stem,
"ik zal in 't portaal blijven
staan, daar is 't donker en
morgen slucht ik naar
Holland en ga naar den
Nyer."

De man buiten grinnik-
te en lachte volsch.

"Ha! morgen is 't te laat;
ge zult eens zien hoe snel
't gedaan sal zijn."

Thug moest hij weg spuin-
gen achter een dooruitspin-
genden muur, en Jan, de
Belgische soldaat, die bij
zijn vrouw sedert den te-
rugtocht uit Antwerpen,
toen zijn regiment daar
voorbij trok, was achterge-
bleven en in 't geniep had ge-
woond, ging hem voorbij,
recht naar de kerk.

Stien volgde hem.
Door de halfopenstaande
kerkdeur, vloede zoete nu-
ziek naar buiten in den kou-
den nacht, en sag men gin
der verder, het hobgaltaar
met zijn gouden lichten.

Het koor zong: Friede op
aarde, aan de menschen
van goeden wil.

Stien ging binnen. In
't donker, naerst het wijwater
vat, er tegen aangeleund stond
Jan, met het hoofd in de hand,
de pet voor de borst.

Stien grinnikte. Hu wist
hij het zeker, en straks zou
hij de patroelje verwittigen.

Het zilveren geklang van
't belletje kondigde de eleva-
tie aan. Over de menigte
ging een zenuisch van swa-
re kapmantels die voor over
bogen in diepe aanbidd-
ding.

Hien keek recht naar 't hoog
altaar, naar den priester
die de blanke hostie aan
het volk vertoonde.

Heer zong het koor: Friede
op aarde aan de menschen
van goeden wil.

En daar kwam een gwo-
te rust in Stien; zijn

hert zwoeg. Hij keek naar
de H. Hostie, en nog lang
zag hij se boven het grijze
hoofd van den ouden priester
te in 't donsend licht
der waskaarsen.

Het was als de blanke
vredeslag die God, aan
de menschen liet zien;
zij bracht de stille vrede
in 't hart van Stien.

Hij ging naar Jan: "Jas
niet, zei hij; van nu af
ben ik nu vriend, en waak
ik over u."

R. V.

LEZEN.

Even als Heline Kapidoth-
Swarth die in haar luisterren,
zingt:

"Dee heel mijn leven als de
kloosterbroeder,
Estatisch luisterend naar een
vogellied!

Zoo deed ik liefst aan voren
lesen mee.

Thoegeer toen we nog thuis
waren, in 't nu verwoeste
land, toen we nog gelukkig
en gezellig 't familieleven
smakten, had ik een aan-

genaam kamertje, gezellig
en netjes. Frissche plaatjes
hingen aan de wanden, aan
dige plaatjes die van liefde
zongen en leute. Een grote,
massieve kerst, in den
hoek, borg mooie boeken
weg. In 't midden van
't vertrekje stond een werk-
tafel. Een lamp hing bo-
ven de werktafel en haar
licht was roodanig beperkt
dat enkel de tafel in heur
schijn kwam. 't Anterege-
deelte van 't kamertje was
dan in een rocht duister
gedomheld. Erg gezellig was
het er.

Hu is dat al vernield
door het vuur. 't Thuis is
verwoest. D'ijn vertrekje
zie ik nimmer weer.

Thoegeer dan - vóór des
beroude tijden - wanneer ik
met alle werk en lessen had
afgerekend, schoof ik mijn
zetel in de verlichte zone,
vroeg een boek te leen aan
mijn haat, stopte een pijp-
ke en sette me aan 't lezen.

Dan las ik 't liefst Geselle
en vergeedde me aan zijn
"Ruischen van het rank Riet",
zijn "Schrijverken", zijn "Meesen-
nestje", en o! avveel andere
dichtjes. En het vinkte en
spreeuwde en muschte om
me heen. Zachte liedekens
klonken in 't ronde. Hat
was het een zingen, een schet-

ieren en kletteren, een roep en piepen in mijn studeerplaatsje. En ik deed aan al dat leven mee. Ik voelde mijn hart van vreugde billen. Verrukt zweefde mijn geest in rochtere sferen: ik was gelukkig.

Rodenbach was ook een van mijn lievelingen. Gretig huilde ik hem ook soms te voorschijn.

Rodenbach die van sommige land wist te zingen en van de "Lon-swijge bol" die haer lautsten avondgroet monkelt. Hoe heerlijk wist hij te verhalen van het zonne-zinken, van den landman die huiswaarts keert met traand en ploeg, de knapen komen vordertje te gemoet wijl Hoe het jongste kindje wiegde en 't avondpappeken met brokken op het vuur klaarde.

En van 't liedje van "De Lange", die:

"Zong de zielen dronken van klank en poëzie - Terwey sok stond me aan. Maar die deed dieper denken. Dikwerf zat ik verrukt zijn klanken en suchtes te beluisteren en zijn zingen en klingen te aanhooren.

Hoor hij van "hevens lust" en "t' huid lachen van een meisje", "De hente is nu in 't land - Ontwaakt, verblijdt", "O 't schoone leven" en "De lon lachte over d'aard" - dicht heeft hij me 't diepst ontroerd.

En met Koster voelde en leefde ik mee en achtte me meermalen

"... ver van 't woelig menschen ras,

In machtige zwilengangen van het rood,

Met dak van wiss'lend groen doorwocht met goed

Dit en nog andere waren mijn lievelingsdichters.

Maar nu klaagt Filoos: "Du huilt de Winter in mijn hart. De slagen donkren buiten"

"Du vindt het gemoeid geen ruste meer om poëzie te genieten. Du vragen we Gu-tale, uit het huidige leven gegrepen wilde en woeste dingen om den gespannen geest te versadigen.

Eendmaal toch keeren we naar 't land terug en zoeken we weer onze zangers saam.

Cye. J.

VLAAAMSCH BELGISCH-VERBOND

Heer heeft de H^o Hans, altijd bezorgd om het lot zijner landgenooten, en bijzonder om dat der ginterveerdin, onze afdeling, een bezoek gebracht, weel heeft hij in eenvoud en bescheidenheid het opbeurende woord gesproken.

De H^o Hans wordt aan het zeer belangstellend gehoor voorgesteld door den H^o Huil^{nt} Beyens.

Na even geweest te hebben op het weinig verheven werk

van sommige belgische pers.

mensen, die er hien eerschi-

nen in te stellen, met dwa-

se verdachtmakingen af te

breken hetgeen anderen op

bouwen, komt spreker tot

het onderwerp zijner voordracht

"Kerstmis in Vlaanderen", Hij

herinnert aan volksgebru-

ken waaraan wij met hart

en ziel gehecht zijn, hij wept

in het geheugen tafereelen

van het innige familieleven

van vroeger: herinneringen

die onze lijdende harten

troosten. Daarna leest

hij ons voor een prakkende

kerstvertelling van eigen

hand; om ons onmiddel-

lijk daarop kennis te laten

maken met het jongste

werk van Felice Emmers:

"Het Kindeke Jesus in Vlaanderen" - "Het god-

delijk verhaal van het kinde-

ken Jesus, zijne soete moe-

der, en zijn goeden voed-

stevader verbeeld in de

kader en de landschap-

pen van ons schoon en

goed Vlaanderen, en met

wat letterkunde omcield,

-waals de schrijver zelf het

zegt. Uit dit voortreff-

lijk werk, leest de H^o Hans

ons enkele prachtige blad-

rijden voor.

Tijdens de poos wordt aan

alle aanwezigen een si-

gaar uitgereikt en krijgt

eene boekenverloting plaats,

alles persoonlijk geschenk

van den H^o Hans.

Na lesing van nog een

paar hoofdstukken uit

"Het Kindeken Jesus in Vlaan-

deren, eindigt spreker met

een aanmoedigend woord.

De H^o Aug. Verbist, voorzit-

ter der afdeling, bedankt

in naam van alle aanwe-

zige leden. De Vlamingen

uit het Reister-Kamp

zullen nooit vergeten wat de Heer Hans voor hen deed, tijdens de zware dagen die ze in ballingschap doorbrachten

K.Q.

VLAAAMSCH TOONEEL

LIEFDE DRIJFT

Nog een stuk van de Eiere na Boze Kate, na het Bonuwleed, na Zieleketens. Ik kan er niets aan doen maar ik zie ze graag. Er is in zijn stukken altijd iets dat waar is, en dat steunt op een diepe kennis van het menschenhart met zijn afwijselingen van goed en kwaad.

Altijd tracht de Eiere het goede en het edele in den mensch op den voorgrond te brengen, altijd bestaamt hij het onrecht, de huichelaars en het vooroordeel. Sooral dit laatste, want hij is overtuigd dat het vooroordeel de aangeboren goedheid van den mensch verduistert. Ook zoo in Liefdedrijft. Niet Hilde Martie is de moordenaar, de slechterik, ook niet Falk maar zij zijn slachtoffers van hun onbetelende ongewind.

Het stuk, dat mooie tafereelen van het boerenredenschildering bevat, werd goed, heel goed opgevoerd.

Sooral drie rollen traden op den voorgrond: Martie Ruyte, Falk, en deres vrouw; zij werden gespeeld de E. Riech-

laerts, E. de Mul en @ Jerecke, en dit tot ieders voldoening.

De oude Conia Ruyte werd uitstekend weer gegeven door @. Van Baelen, terwijl R. Serverius allerbest was in de rol van Timme Evers.

De overige rollen, meest al van veel minder betekenis waren goed bezet

Het oude kluchtige satlapke, dat Snoekske heet, behouwen veel succes met Lamwaert, boer Tchel, een oude boer, de runie nabij was iets echt voor Bock.

Tradten nog op: H. Castels, J. Meysmans, @. Verbist, @. Jansen, @. Gruwier, J. Panckers, @. Van Hove voor wie er allen een woordje lof van af mag

De kleine Germanie de Heijder trad ook op, en speelde lief haar klein rolletje

A. v. H.

**PHENIX
BROUWERIJ
AMERSFOORT.**

Betrekt
Schoenen van
Joh. Bottinga.
Langestr. 23.
Amersfoort.

Café de la Station

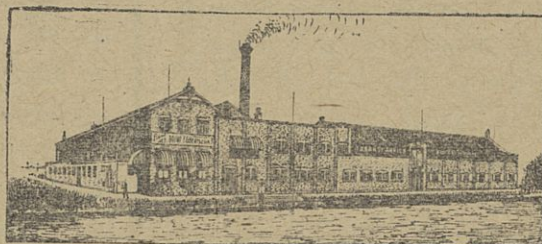
Concert

ZONDAG MAANDAG - DONDERDAG
VRIJDAG VAN AF 7 TOE 11 UUR
ZONDAG VAN AF 4 TOT 11 UUR

L MAMBOUR 1ste prijs met onderscheiding v.h. Conservatorium te Brussel
F FRELINCKX Cellist van de Grote Opera te Lyon (Frankrijk)
H THONON Pianist van het Conservatorium te Luik
AANBEVELEND J. G. VAN UNEN.

NIEUWPARÏS

LANGE STRAAT 35
LUXE ARTIKELEN.
SPEELGOED
TOILET ARTIKELEN.

**VRAAGT ALTIJD EN OVERAL DE GOEDE TABAK DER
FIRMA WED. DOUWE EGBERTS ZONN. JOURE**

P. E. RINTEL
VARKENSMARKT 13.

Voordeligst adres voor
Dames & Kindermanneke
Heeren- & Jongeheeren Kleding
Aanbevelend **P. E. Rintel.**

FOTOGRAFIE.

L. B. J. SERRE

Verschillende kunstwerken.
Beïntermeerd belgisch personeel
KAMPI en UTRECHTSCHEWEG 42.
MATIGE PRIJZEN. VERZORGWERK.

**ROOKT
DRAGON
TABAK**

FABRIKANT J. GRUNO. GRONINGEN.

**BELGISCHE
BANKETBAKKERIJ**

C. STOOVE
UTRECHTSCHES STRAAT
RIJST EN VRUCHTEN
TAARTEN.

ST NIKLAAS
VAN HASSELT.

**MANSCHAPPEN met
PERMISSIE**

by **BRUINTJE**
KRANKELEDENSTR. by de loover
Kunt U tegen geringe prijzen
eetwaren aankopen als:
Gebrade visch. Gerookte en inge-
legde haringen. Kruik waren.
J. KUIT.

**WEST-FLANDBIA
VAARTKART. ROESELAERE.**

De beste hammen, steppen, buizen
beerpotten, waterbakken, enz.
Bewaardigd waterdicht gewapend
en gestampt beton. Tochtwerende
middelen voor nieuwe gebouwen
Ontvochtiging v. oude gebouwen.
Depot. Ghauroul. Dixmude
BESTUURDER RAYMONDSTEAERT.

**Amersfoortsche
Manufacturenhandel**

DE FAAM.

LANGESTRAAT 79.
Verkoopt uitsluitend
solide goederen tegen
heer lage prijzen.

C. DE JAGER

Heeren Mode manneke
LANGESTRAAT 19
AMERSFOORT.

Militaire handschoenen

HEHENKAMP

LANGESTR. HOEK LANGEGRACHT
Costumes voor Heeren
Overjassen enz.
Groot keus van Weefstoffen
1ste hoedanigheid
Gemakigde prijzen

F. Hoogland

KROMME STRAAT 40.
Goedkoop adres voor
verfwaren. Lakken
vernissen, kwasten enz.
ALLESRUIM VOORRADI

DANS-LES

ODÉON

KROMME STRAAT 38.

Alle dagen van de week
vrijdag uitgezonderd van
af 7^{1/2} tot 11 u.
zondags van af 3^{1/2} tot 5^{1/2} en 7 tot 11 u.
Dansles 's Maandags om 7^{1/2} u.

MILITAIRES

Koopt uw houtsnij-
werk bij

H. L. VAN ESVELD
LANGESTRAAT 135-137.

**EIJSIJK-
FABRIEKEN.
AMERSFOORT.**

Automobielen
Motoscycoelen
en Rywielen

TIP-TOP.

UTRECHTSCHES STR 21.

POSTZEGGELS.

Geveagd in Commissie en
te koop in elke hoedanigheid.

**MAGAZIJN
DE ZON**

GEBR. HAMERS
LANGESTR. TEL. INT 158
Dames- en kinderconfectie
Manufacturen. Caprijen
Behangrij Stoffeederij